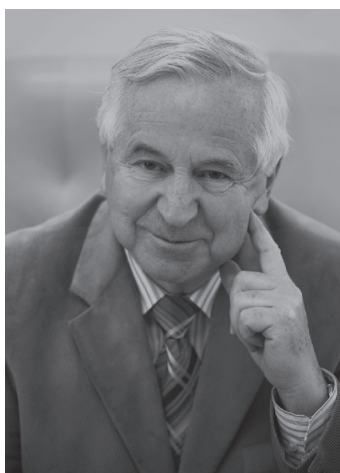

PROF. JERZY JANKOWSKI (1939–2011) — WSPOMNIENIE POŚMIERTNE

OBITUARY OF PROFESSOR JERZY JANKOWSKI (1939–2011)

Ostatniego dnia stycznia 2011 r. odszedł od nas na zawsze prof. dr hab. Jerzy Jankowski, wielki autorytet w środowisku osób związanych z ochroną radiologiczną w kraju i za granicą, nauczyciel młodzieży, szef, przyjaciel. Urodził się w Łodzi i z tym miastem związał swoje życie zawodowe. Jego podstawowym miejscem pracy stał się Instytut Medycyny Pracy, w którym pracował od roku 1962 aż do śmierci. W nim zdobywał poszczególne stopnie kariery naukowej i zawodowej, zwieńczonej uzyskaniem tytułu profesora zwyczajnego (1989). Od roku 1970 kierował Pracownią Pomiaru Dawek Indywidualnych, a następnie Zakładem Ochrony Radiologicznej. W latach 1985–1986 pełnił funkcję Zastępcy Dyrektora ds. Naukowo-Badawczych.

Dzięki staraniom m.in. prof. Jankowskiego, pod koniec lat 60. ubiegłego wieku wprowadzono w Polsce obowiązek stosowania dozymetrii indywidualnej u osób zawodowo narażonych na sztuczne źródła promieniowania jonizującego. Stworzone przez niego rozwiązania techniczne i organizacyjne systemu dozymetrii indywidualnej w dalszym ciągu stanowią jego podstawę — mimo systematycznego rozwoju technologii dozymetrycznych i informacyjnych.

Profesor Jankowski jest autorem ponad 150 publikacji opublikowanych w wielu renomowanych czasopismach krajowych i zagranicznych (w tym ponad 50 w jęz. angielskim). Brał udział w licznych światowych kongresach i konferencjach, wygłaszając referaty programowe, jak np. podczas Konferencji Kanadyjskiego Towarzystwa Ochrony Radiologicznej w roku 2003. Był również wielokrotnie zapraszany do komitetów organizacyjnych i naukowych konferencji organizowanych przez Międzynarodową Agencję Energii Atomowej (IAEA), Światową Organizację Zdrowia (WHO)

oraz Międzynarodową Organizację Pracy (ILO). Nie byłoby to możliwe, gdyby nie uznanie dla jego działalności zawodowej.

Przejawem tego uznania było również zlecenie prof. Jankowskiemu misji eksperckich i konsultacyjnych, których celem było organizowanie i opiniowanie systemów ochrony radiologicznej oraz przygotowywanie podstaw legislacyjnych do wprowadzenia rozwiązań zgodnych z zaleceniami organizacji międzynarodowych w dziedzinie bezpiecznego stosowania promieniowania jonizującego. W ostatnim czasie uczestniczył w misjach do Estonii, Afganistanu, Libii, Iraku, Kazachstanu, Uzbekistanu, Mongolii i Bangladeszu. Profesor był również wykładawcą na międzynarodowych kursach organizowanych przez IAEA w różnych rejonach świata (Mongolia 1992, Bangladesz 1994, Rosja 1999, 2001, Libia 2000, 2002, Kazachstan 2000, Uzbekistan 2001, Kenia 2004). Dzięki jego pozycji w środowisku międzynarodowym stworzony i kierowany przez niego Zakład Ochrony Radiologicznej Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi stał się ośrodkiem, do którego kierowani byli stypendyści IAEA i WHO z wielu krajów: Czech, Słowacji, Estonii, Litwy, Białorusi, Ukrainy, Mołdawii, Mongolii, Iranu, Iraku, Egiptu, Syrii, Kazachstanu, Uzbekistanu, Bangladeszu i Libii.

Działalność prof. Jankowskiego znalazła również uznanie Międzynarodowej Komisji Ochrony Radiologicznej (ICRP), której członkiem był w latach 1977–1993. Należy podkreślić, że to członkostwo jest efektem zaproszenia w uznaniu zasług, a nie nominacji przez państwo czy organizację lub wyrażenia indywidualnej woli. Pan Profesor był także członkiem takich towarzystw, jak Polskie Towarzystwo Medycyny Pracy (PTMP), Polskie Towarzystwo Fizyki Medycznej (PTFM), w którym pełnił przez wiele lat funkcję przewodniczącego Oddziału Łódzkiego, a także był członkiem Zarządu Głównego, Polskie Towarzystwo Badań Radiacyjnych (PTBR), Międzynarodowe Towarzystwo Ochrony Pracy (ICOH) oraz Międzynarodowe Towarzystwo Ochrony Radiologicznej (IRPA).

Dzięki swojej pozycji w środowisku krajowym i międzynarodowym prof. Jankowski mógł być niezwy-

kle skuteczny w inicjowaniu i realizacji wielu projektów naukowych krajowych i międzynarodowych. Był jedną z osób, które doprowadziły do uzyskania przez Polskę grantu PHARE (2000) na zorganizowanie systemu kontroli jakości medycznej aparatury rentgenowskiej. Projekt ten realizowany był we współpracy z Państwową Inspekcją Sanitarną. W ostatnich latach Profesor z sukcesem uczestniczył w takich europejskich projektach naukowych, jak: DIMOND II (Digital imaging: Measures for Optimizing Radiological Information Content and Dose), SENTINEL (Safety and Efficacy for New Techniques and Imaging using New Equipment to support European Legislation), ORAMED (Optimisation of Radiation Protection of Medical Staff), realizowanych w ramach EURADOS (European Radiation Dosimetry Group).

Profesor Jerzy Jankowski będąc ekspertem o międzynarodowym prestiżu, nigdy nie zapominał o swoich współpracownikach. Wprowadzał nas w środowisko osób zajmujących się promieniowaniem jonizującym. Zachęcał do uczestnictwa w zjazdach i konferencjach, tym samym wymuszając na nas realizację badań, których cele mogłyby być materiałem doniesień naukowych. Początkowo to on był inicjatorem naszej aktywności. Z czasem jednak oczekiwał od nas samodzielności.

Profesor Jankowski był szefem, który pozostawiał pracownikom swobodę w realizowaniu postawionych celów. Nie przyjmował do wiadomości, że coś jest niemożliwe do wykonania, a o napotkanych problemach należało mówić tylko wtedy, gdy ich samodzielne rozwiązanie było niemożliwe. Taki system pracy był bardzo motywujący, dawał swobodę dochodzenia do celu, ale jednocześnie tworzył atmosferę odpowiedzialności za podejmowane decyzje.

Profesor dbając o własny rozwój naukowy, dbał również o swoich następców. Wypromował 6 doktorów i jednego doktora habilitowanego. Prowadził szeroką działalność dydaktyczną zarówno na terenie Instytutu Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera w Łodzi, jak

i na Uniwersytecie Łódzkim, kierując tam stworzonym przez siebie Zakładem Fizyki Medycznej i Katedrą Fizyki Jądrowej i Bezpieczeństwa Radiacyjnego. Prowadził także zajęcia z zakresu ochrony radiologicznej na Uniwersytecie Medycznym w Łodzi.

Śmierć zabrała prof. Jerzego Jankowskiego w momencie podejmowania kolejnych wyzwań zawodowych, które miały być realizowane w najbliższym czasie. Bardzo będzie brakowało nam Jego zapału i pomysłów, a dzięki swojej aktywności pozostanie w naszej pamięci na zawsze.

Profesora poznałem bliżej przy okazji jednej z kolejnych zmian struktury Instytutu Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera w Łodzi, kiedy w roku 1997 zaproponował mi objęcie stanowiska kierownika Pracowni Oceny Narażenia Zawodowego w swoim Zakładzie. W kontaktach z nim cenilem sobie możliwość wyrażania niezależnego sądu, który nie zawsze pokrywał się z jego stanowiskiem. W takich przypadkach Profesor uważnie wysłuchiwał argumentów oraz przyjmował i wspierał te z nich, które były dobrze umotywowane.

Z całą pewnością mogę powiedzieć, że prof. Jankowski był dla mnie nie tylko szefem. Mogłem na niego liczyć zawsze, nie tylko w sprawach zawodowych. Wspominam teraz nasze wielogodzinne rozmowy podczas bardziej lub mniej formalnych spotkań. Sprawiały mi one rzeczywistą przyjemność i będzie mi ich bardzo brakować. Ważną cechą Profesora była bowiem umiejętność wskazywania rzeczy ważnych i oddzielania spraw zawodowych od prywatnych. Wielokrotnie spierałem się z nim, ale w żaden sposób nie miało to wpływu na nasze relacje. Z wewnętrznym przekonaniem, mimo różnicy wieku między nami, mogę nazwać Go moim przyjacielem. I właśnie takiego Jerzego Jankowskiego zapamiętam.

Dariusz Kluszczyński
Krajowe Centrum Ochrony Radiologicznej
w Ochronie Zdrowia